

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 19/11/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 255: Muốn làm mà không chân thật đi làm nên không làm được

Chúng sanh chúng ta có quá nhiều sự tham cầu. Họ muốn mình tốt, muốn mình hoàn thiện, thế nhưng vì muốn quá nhiều việc nên không việc nào làm được cả. Do đó, Hòa Thượng chỉ dạy rằng hãy bắt đầu từ một việc. Khi Hòa Thượng mới bắt đầu học Phật, Ngài đã gặp Chương gia Đại sư và được Đại sư dạy cho từng việc một. Hôm nay có gắng không sát sanh, ngày mai cố gắng không trộm cắp, cứ thế mà làm trong ba đến năm năm thì sẽ hoàn toàn chuyển đổi. Đây là đạo lý, là cách thức chúng ta cần nên suy ngẫm mà thực tiễn.

Nhiều người có mong muốn mình trở thành người hoàn thiện, người hữu ích giúp đỡ chúng sanh, đây là việc tốt nhưng quan trọng là phải có trình tự. Người xưa nói tiểu tiết tạo anh hùng. Anh hùng phải từ những việc nhỏ chứ không phải từ việc lớn. Chúng ta có thể thấy điều này qua hành nghi của Hòa Thượng, Ngài chỉ chu từng chi tiết nhỏ. Mọi thứ được Ngài kiểm soát một cách chặt chẽ. Vậy chúng ta hãy kiểm tra lại hành nghi của mình, xem cách đi, cách nói, cách ăn, cách đứng của mình có giống với một người Phật tử không? Có giống học trò của Thánh Hiền không?

Nếu muốn làm nhiều thứ một lúc thì sai rồi, phải làm từng việc một. Hôm nay, khoảng thời gian này, nhất định phải thay đổi tập khí này cho bằng được. Một, hoặc hai tuần sau hay tháng sau thì tiếp tục thay đổi tập khí khác. Nhờ đó, chỉ cần ba đến năm năm là chúng ta có thể trở nên tốt hơn. Hòa Thượng nói: ***“Trong lúc giảng giải, tôi thường nói với mọi người rằng phải đem cách nghĩ, cách nhìn, cách làm của chính mình khi đối đãi với mọi người đổi thành cách nghĩ, cách nhìn, cách làm của Phật Bồ Tát.”*** Hằng ngày trong đối nhân xử thế tiếp vật, chúng ta vẫn ôm lấy cách của riêng ta. Đây là đại chướng ngại mà chúng ta không hề biết. Khi chưa có cơ hội, *“cái ta”* còn nhỏ nhưng khi có cơ hội rồi, *“cái ta”* càng ngày càng lớn, không có điểm dừng, như bong bóng rồi sẽ vỡ tung.

Trong thế gian này, cũng cần có “*cái ta*” làm phương tiện độ chúng sanh, điểm quan trọng là chúng ta có bị dính mắc vào “*cái ta*” đó hay không? Đôi lúc người ta nhắc đến đức hạnh của ai đó thì việc đó bỗng chốc đã trở thành “*cái ta*” rồi! Chúng ta cần nhớ rằng, ở thế gian, cần có bề dày đức hạnh, hoàn thiện bản thân thì mới có thể khiến người khác kính ngưỡng. Đây là phương tiện để độ được chúng sanh.

Thế nhưng, danh vọng lợi dưỡng ở thế gian rất nguy hiểm, nếu không khéo chúng ta dễ bị đắm chìm với nó. Có người không có thầy chỉ dẫn, họ lên cao như điều gặp gió, căng phồng rồi vỡ như một bong bóng, để rồi lụi tàn, tan tác. Vì sao vậy? Vì hư danh không xây dựng trên đức hạnh mà là giả, hoàn toàn rỗng tuếch. Điều nguy hiểm là nhiều người nhìn thấy bong bóng đó mà yêu thích, mà tán tụng đến khi bong bóng vỡ rồi thì họ đã hoàn toàn đau khổ, rơi vào trạng thái ai oán. Cho nên, nếu không có bề dày tu hành thì không thể độ sanh, tuy nhiên, chúng ta không dùng bề dày đó để chính mình rơi vào danh vọng, địa vị, ảo danh ảo vọng.

Thích Ca Mâu Ni Phật đã hòa vào hồng trần độ chúng sanh trong nhiều đời nhiều kiếp. Cũng vậy, Phật A Di Đà thiết lập cõi Tây Phương Cực Lạc, một thánh địa tu hành cho chúng sanh về đó tu tập thẳng đến thành Phật. Do đó chúng ta ngưỡng mộ, quy y, tán thán Phật nhưng Phật không lấy đó làm trọng.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta học Phật thì phải đem giáo huấn của Phật Bồ Tát biến thành tư tưởng, hành vi của mình, thực tiễn ở ngay trong cuộc sống thường ngày. Nếu mỗi chúng ta có được năng lực này, cảnh giới liền hiện tiền. Cảnh giới gì hiện tiền? Đối với tất cả mọi sự vật, sự việc, đối với người, lập tức chúng ta liền có thể phán đoán được phải trái, tốt xấu, thiện ác.”*** Việc này tôi hoàn toàn tin tưởng. Không phải có Phật, Bồ Tát đến chỉ điểm hay có một vị thiện tri thức nào đó nói với chúng ta mà chúng ta ngay tức thì ở hiện trường liền có thể phán đoán được chính xác việc phải trái, thiện ác, tốt xấu.

Trong tất cả các sự kiện của chúng ta, không phải mọi sự đều ngẫu nhiên hình thành, tất cả đều có sự quán chiếu. Hòa Thượng nói: ***“Khi chúng ta phán đoán được, thiện thì nên làm, bất thiện thì không nên làm và ngay đến ý niệm bất thiện cũng không để cho khởi. Ngày ngày ở trong cảnh giới mà trải sự luyện tâm. Như vậy thì giải và hành của chúng ta mới tương ưng, như vậy,***

công phu liền có lực, mới có thể thay đổi được tập khí, tâm bệnh xấu ác của chính mình.”

Chúng ta hiện tại có thể không làm nhưng vẫn khởi ý niệm xấu ác, đồ kỵ. Đây là sai lầm! Mọi cảnh duyên đang xuất hiện đều là để chúng ta trải sự luyện tâm. Luyện tâm gì? Đó là chúng ta khởi được tâm lân mẫn yêu thương, chân thật quan tâm để có thể giúp ích cho người. Chúng ta phải thấy ra được những việc cấp bách, thiết thực đối với chúng sanh.

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Tuy nhiên, bạn luôn cảm thấy khó khăn, khó làm, trong khi lại rất muốn làm. Vì sao bạn không làm được? Là vì bạn thấy muốn làm tất cả mọi việc. Việc muốn làm thì quá nhiều. Đại sư Chương gia dạy chúng ta mỗi ngày làm một việc. Ví dụ hôm nay chúng ta tu không sát sanh, sau khi đem sự việc này thực tiễn rồi, chúng ta giữ gìn kiên trì nhất định không phạm. Ngày mai chúng ta lại tu việc thứ hai là không trộm cắp. Một ngày học làm một việc như vậy, thì chỉ ba tháng là thay đổi được hình hài, cốt cách của chúng ta. Vậy thì bạn không phải là phàm phu nữa! Bạn chân thật giữ gìn hai đến ba năm thì bạn chân thật là đệ tử của Phật.***

Bản thân tôi chưa bao giờ rèn viết thư pháp, một ngày, mọi người ép tôi viết tặng cho mọi người, thế là từ đó, ngày nào tôi cũng tập viết một vài câu Phật pháp, một vài câu Nam mô A Di Đà Phật, vài chữ về hiếu, về đức, về quân tử. Rõ ràng rèn chữ chính là rèn tâm, tâm được rèn thì chữ cũng được rèn. Trong quá trình tu hành và trong việc làm lợi ích chúng sanh, chúng ta luôn nhớ một điều trên Kinh sám hối đã dạy rằng: Hôm nay con phát tâm không phải vì phước báu Trời Người, thậm chí Thanh Văn, Duyên Giác, Bồ Tát cũng không. Chúng ta làm những việc này để cầu quả vị Vô thượng Bồ Đề và đối với Tịnh Độ là được vãng sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc. Mọi việc làm ở thế gian này đều từ bi mà xuất phương tiện, việc tốt cần làm nên làm, tận tâm tận lực làm lợi ích cho chúng sanh, không cầu phước báu.

Hòa Thượng dạy chúng ta tuyệt đối không tham nhiều, mỗi ngày, chúng ta sửa một việc, 10 ngày sửa được 10 việc, ba tháng 90 ngày sửa được 90 việc. Duy trì việc này được ba năm thì chúng ta chân thật là đệ tử của Phật. Hòa Thượng tiếp lời: ***“Người học Phật, đối với người khác phải đại lượng, khoan dung, nhưng đối với mình thì phải nghiêm khắc, thúc liễm. Một ngày một điều, tích***

lũy lâu ngày, bạn sẽ dưỡng được đức. Đây chính là chân thật dưỡng đức. Người xưa đã nói, đạo sách là ở chỗ thay đổi được khí chất, chân thật mà chịu làm như vậy. Ba tháng đến nửa năm thì khí chất của bạn hoàn toàn thay đổi. Đối với chính mình thì phải nghiêm túc mà thúc liễm, không được buông lung, tùy tiện. Bạn xem thấy rất nhiều người học Phật, học đến già rồi mà chẳng có chút thành tựu. Là do nguyên nhân gì?”

“Đó là rất hà khắc với người khác nhưng chính mình thì lại buông lung! Đức mà tu không thành thì học không thể tiến bộ. Đến khi lâm chung, hối hận không còn kịp! Người chân thật học Phật phải ghi nhớ thành ngữ: “Bồ Tát Tam Muội”. Tam Muội là tiếng Phạn, dịch nghĩa là Chánh Thọ. Chánh Thọ tức là trong mọi cảnh giới bạn không hề có tâm lo lắng khẩn trương, thân không cảm thọ sự khổ vui, luôn tự tại với nó. Thân tâm tự tại với mọi hoàn cảnh.”

Hòa Thượng đã hết lòng hết dạ dạy chúng ta. Trên Đệ Tử Quy có dạy cách chúng ta thúc liễm thân tâm: “*Vào phòng trống như có người, Cầm vật rỗng như vật đầy*”. Chúng ta tu hành là để trong mọi cảnh duyên, thân tâm đều được tự tại. Không phải là hôm nay niệm Phật được 8 tiếng hay làm được việc gì đó lớn lao trong khi phiền não vẫn phiền não, khổ đau vẫn khổ đau, mọi sự mọi việc trong cuộc sống này luôn bị bức bách. Nhiều người trong mọi cảnh duyên đều rất khẩn trương, bao chao, dao động. Ví dụ, khi chúng ta dẫn chương trình, thấy người ta khóc, mình cũng khóc theo, quên luôn việc của mình. Như vậy thì sai rồi! Mình vẫn khóc nhưng không quên việc của mình. Người ta động còn mình không động.

Chúng sanh chúng ta gặp nóng lạnh, mưa nắng đều kêu than, thời tiết mưa nhiều, sạt lở đất nhiều, ai cũng lo, cũng kêu than. Phật từng chỉ dạy rồi trong đời ngũ trược ác thế này, có thể xảy ra bất cứ sự việc gì, chúng ta đừng tưởng mình an lành. Không có chỗ nào an lành trong đời ngũ trược ác thế này.

Hòa Thượng nói: “*Tiên sinh Phương Đông Mỹ đem Phật pháp giới thiệu cho tôi, ông đã nói: “Học Phật là sự hưởng thụ cao nhất của đời người”. Vậy hưởng thụ cao nhất của đời người là gì? Đó chính là Chánh Thọ, là trong mọi hoàn cảnh đều tự tại, tâm không lo lắng, thân không cảm thọ sự khổ vui. Cho nên nhất định phải nên biết, hưởng thụ cao nhất không phải là ăn được ngon, mặc được đẹp, không phải là những thứ danh vọng lợi dưỡng, vinh hoa phú*

quý ở thế gian mà hưởng thụ cao nhất chính là bạn chân thật giác ngộ, thân tâm được thanh tịnh.”

Giác ngộ là nhận ra mọi hoàn cảnh chúng ta đang sống đây, biết rõ nó không thật, biết rõ thế gian là vô thường, là khổ, là không, là vô ngã. Khi thấy có người chết thì phải giác ngộ rằng “*người đi rồi sẽ đến phiên ta*”. Đó là thật, không phải giả. Trên Kinh Phật thường nhắc chúng ta thế gian vốn vô thường, khổ, không, vô ngã cho nên ai thực sự thấu đáo điều này mới là chân thật giác ngộ. Nhờ đó thân tâm được tự tại.

Hòa Thượng nói: “***Thân ngữ ý nghiệp là nghiệp của thân, nghiệp của ý, nghiệp của miệng, đem ba nghiệp này giáo hóa chúng sanh, giúp đỡ chúng sanh, phá mê khai ngộ là khổ được vui. Đây là Bồ Tát Tam Muội, đây là hưởng thụ chân thật.***” Thế gian cho rằng ăn ngon, mặc đẹp, ở nhà đẹp là hưởng thụ tuy nhiên, dù có đầy ắp thứ đó, trong nội tâm chúng ta vẫn buồn khổ, vẫn ưu tư, không ai tránh được bệnh khổ. Ở thế gian cũng có những người có bệnh mà không khổ, có bệnh mà vẫn làm các công việc lợi ích chúng sanh. Họ bằng lòng tiếp nhận, không cần phải nghĩ đến việc giải quyết bệnh khổ ra sao.

Mỗi năm, miền Tây vẫn thường có nước lũ nhưng người dân nơi đây rất tự tại, nước dâng thì lên một mét thì họ kê nhà lên một mét, nước dâng cao nữa thì kê nhà lên cao nữa. Họ cứ cả đời lênh đênh trên sông nước như vậy. Bệnh khổ đối với chúng ta còn hơn cả nước lũ, có thể đến bất kỳ lúc nào, cho nên, nếu chúng ta không nhìn thấu việc này thì sẽ luôn phải lo buồn, khẩn trương, và tìm cách để đối trị với bệnh tật. Chúng ta không cần phải dùng tâm đó!

Bài học này, Hòa Thượng nhắc chúng ta, vì sao chúng ta làm không được? Vì chúng ta muốn làm quá nhiều việc cùng một lúc nên không làm được. Giải pháp Ngài đưa ra là mỗi ngày bắt đầu từ một việc, vậy thì một thời gian ngắn, chúng ta sẽ hoàn toàn thay đổi. Chúng ta hãy học theo cách này, hãy bắt đầu một ngày làm một việc, sau đó 3 đến 5 năm, chúng ta sẽ hoàn toàn thay đổi được chính mình./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

*Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót.
Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài
liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!*